

**Uchwała nr / /22
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia grudnia 2022 r.**

w sprawie przyjęcia Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” w Gminie Miasto Świdnica w 2023 roku

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program osłonowy „Korpus Wsparcia Seniorów” w Gminie Miasto Świdnica na rok 2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01.01.2023 roku.

RADCA PRAWNY

Mariusz Starke

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal-Słaniewska

Uzasadnienie
do uchwały nr / /22
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” w Gminie Miasto Świdnica w 2023 roku.

Zgodnie z przepisami, przytoczonymi na wstępie, tworzenie i realizacja programów osłonowych należy do zadań własnych gminy.

Dzięki realizacji Programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” seniorzy uzyskają wsparcie społeczne, psychologiczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego jak również poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.

Wobec powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

DYREKTOR WYDZIAŁU

Izabela Siekierzyńska

RADCA PRAWNY

Mariusz Starke

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wojciech Budek

ZASTĘPCA PREZYDENTA

Szymon Chojnowski

Załącznik do uchwały
nr / /22
Rady Miejskiej w Świdnicy
z dnia grudnia 2022 r.

**GMINNY PROGRAM OSŁONOWY
„KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”
NA ROK 2023
W GMINIE MIASTO ŚWIDNICA**

I. Wstęp

Zmiany demograficzne zachodzące w Polsce oraz prognozy na nadchodzące lata wskazują, że społeczeństwo starzeje się. Polityka społeczna staje przed wyzwaniem jakim jest zapewnienie opieki nad osobami starszymi, samotnymi, chorymi, z niepełnosprawnością.

W Gminie Miasto Świdnica wg stanu na koniec 2020r. było 13.028 osób w wieku 65+ i według prognozy GUS w 2030r. liczba ta zwiększy się do 14.187. Grupa osób w tym wieku już stanowi 23,17 % ogółu mieszkańców i udział ten w 2030 r. zwiększy się do 28,11%.

Świdnica jest miastem średniej wielkości (liczba mieszkańców na koniec 2020r. – 56.222), dlatego liczba 13.028 osób w wieku 65+ jest istotna w kontekście znaczenia problemów związanych z wiekiem senioralnym. Z analizy danych statystycznych rysuje się taki obraz Świdnicy, który wymaga szczególnego podejścia do rozwiązywania kwestii seniorów. Dane liczbowe świadczą o trudnej sytuacji oraz o pogłębiającej się negatywnej tendencji.

W Gminie Miasto Świdnica podejmowane były i nadal są podejmowane następujące programy wspierające seniorów:

1. Program **„Wspieraj Seniora”**, mający na celu pomoc w dostarczeniu niezbędnych produktów do domu seniora, by ograniczyć konieczność wychodzenia osób starszych na zewnątrz podczas pandemii, ze względu na ich bezpieczeństwo. Osoby powyżej 70. roku życia, które chcą ograniczyć wychodzenie z domu, a potrzebują wsparcia w codziennych czynnościach mogły skorzystać z pomocy wolontariuszy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. W 2021 r. z programu skorzystały 54 osoby.
2. Program **„Opieka wytchnieniowa”**, którego celem jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, czasowej pomocy w formie usługi opieki wytchnieniowej. Jej zadaniem jest odciążenie opiekunów, m.in. poprzez zapewnienie im wsparcia w wykonywaniu dotychczasowych obowiązków lub zapewnienie zastępstwa, dzięki któremu opiekunowie zyskują czas dla siebie. W 2021 r. z programu skorzystało 13 osób.
3. Program **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”**, którego celem jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o niepełnosprawności: o stopniu znacznym lub o stopniu umiarkowanym. W 2021 r. z programu skorzystało 14 osób.
4. **Program Wieloletni "Senior+"**. Dzięki otrzymanemu dofinansowaniu:
 1. **Dzienny Dom „Senior +” przy ul. Saperów 27** w Świdnicy poszerzył swoją ofertę dla seniorów. Obecnie zapewnia wsparcie 130 seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+), poprzez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej

aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej. Proponuje świdnickim seniorom profilaktykę i prewencję psychologiczno-pedagogiczną zmierzającą do przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych. Udostępniona seniorom infrastruktura pozwala na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego.

2. **Klub Senior+ przy ul. Malinowej 2** został wyposażony w niezbędny sprzęt w 2020r., a w 2021r. otrzymał dofinansowanie na organizowanie zajęć dla 30 seniorów. Zajęcia oferowane w klubie skupiają się przede wszystkim na podniesieniu i utrzymaniu sprawności psychofizycznej seniorów, poprzez udział m. in. w zajęciach sportowych, kulturalno-edukacyjnych, integracyjnych, rozwijających zdolności manualne, aktywizujące społecznie. Prowadzone są również zajęcia usprawniające procesy pamięciowe. Seniorzy mają okazję do poznania nowych osób, nawiązania przyjaźni, spędzenia czasu we własnym towarzystwie.
3. **Klub Senior+ przy ul. M. Kozara-Słobódzkiego 19** został uruchomiony w listopadzie 2022r. Wyposażony został w niezbędny sprzęt z przeznaczeniem dla 60 seniorów. Dzięki temu nową siedzibę otrzymał już działający od kilku lat na Osiedlu Młodych Klub Seniora. W nowej siedzibie urządzono dobrze wyposażoną salę do rehabilitacji, dużą świetlicę wyposażoną w sprzęt audiowizualny, pomieszczenie do terapii indywidualnej oraz pomieszczenie klubowe z komputerami i dostępem do Internetu.

Należy zauważyć, że na terenie Świdnicy od kilku lat działają także dwa kluby seniora. Jeden zlokalizowany na Osiedlu Zarzecze, którym opiekuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz drugi znajdujący się na Osiedlu Zawiszów pod nadzorem Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

5. Program „**Świdnicka Karta Seniora**” adresowany jest do osób powyżej 60 roku życia, którzy są mieszkańcami Świdnicy. W ramach Programu wprowadzone zostały zniżki dla seniorów za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usługi publiczne oraz preferencyjne oferty pozostałych partnerów. W Programie uczestniczą jednostki miejskie, instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy prowadzących działalność gospodarczą, zwani Partnerami Projektu. Podmioty, które przystępując do programu otrzymują naklejki informujące o tym, że firma/instytucja stosuje upusty dla posiadaczy Świdnickiej Karty Seniora. Do 31 grudnia 2021r. wydano 101 Świdnickich Kart Seniora.
6. Program „**Koperta Życia**” wprowadzono w trosce o osoby samotne, starsze, zwłaszcza niepełnosprawne. Akcja polegała na umieszczeniu w specjalnie przygotowanych kopertach najważniejszych informacji o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach, kontaktach do najbliższych oraz danych osobowych. Pakiet ten należało przechowywać w lodówce, na której trzeba przyklejać naklejkę – „Tu jest koperta życia”. „Koperta Życia” to karta informacyjna pacjenta, którą osoba biorąca udział w akcji powinna wypełnić rzeczywistymi i aktualnymi danymi o swoim stanie zdrowia. Wszystkie informacje podane w karcie będą służyły ratownikom medycznym w przyspieszeniu tworzenia wywiadu dotyczącego osoby chorej, do której zostali wezwani w celu interwencji. Akcja ta była finansowana i przeprowadzana przez Gminę Miasto Świdnica. W jej przygotowanie były włączone: pogotowie ratunkowe, policja, straż pożarna.
7. Projekt „**Halo Senior**”. W październiku 2020 r. została uruchomiona infolinia dla Seniorów w ramach projektu „HALO SENIOR”. Wspólna inicjatywa Dziennego Domu „Senior-WIGOR” i Miejskiego Ośrodka Polityki Społecznej w Świdnicy skierowana do świdnickich seniorów. Świdnicki Telefon Zaufania dla Seniorów służył wszystkim Seniorom, którzy potrzebowali porozmawiać, podzielić się swoimi troskami, „wygadać się” drugiej osobie. Szczególnie w trudnym okresie jaki mamy ze względu na obecną sytuację

epidemiologiczną. Dzwoniący mogli liczyć na wysłuchanie, zrozumienie, rozmowę w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze. W ten sposób telefon miał przeciwdziałać osamotnieniu, ułatwiać osobom starszym udział w życiu społecznym, czy realizację aktywności rekreacyjnej bądź kulturalnej. Dzwoniący mogli się dowiedzieć z jakich propozycji mogą skorzystać w naszym mieście, zapoznać się z ofertą Dziennego Domu „Senior+”, Klubów Seniora czy Uniwersytetu III Wieku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy, w ramach środków z budżetu miasta, **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania**. Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy. W 2021 r. z tej oferty skorzystało około 350 osób.

W Świdnicy działa **Rada Seniorów**. Podstawą prawną działania Rady Seniorów w Świdnicy jest uchwała nr XXXVII/429/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie utworzenia Rady Seniorów i nadania jej statutu. Celem rady seniorów jest wzmocnienie słyszalności głosu starszych mieszkańców przez władze gminy, a pośrednio i zaktywizowanie ich oraz zwiększenie zainteresowania działalnością władz lokalnych. Rada Seniorów w Świdnicy jest organem konsultacyjnym, doradczym i inicjatywnym. Wszelkie działania Rady podejmowane są w tym obszarze. Pierwsze posiedzenie I kadencji Rady Seniorów odbyło się 6 czerwca 2014r.

Program „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 dla mieszkańców Gminy Miasto Świdnica, zwany dalej Programem, przyjmuje się dla realizacji programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej w 2023 roku, który po ogłoszeniu będzie kontynuacją istotnego elementu polityki społecznej państwa w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnych ze względu na wiek oraz stan zdrowia, mających na celu zapewnienia bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania.

W trosce o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć podstawowych potrzeb, celowe jest podejmowanie różnego rodzaju działań.

Wsparcie, świadczone w ramach Programu, powinno obejmować zarówno wsparcie społeczne, psychologiczne, ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, wsparcie w czynnościach dnia codziennego, przy jednoczesnym wykorzystaniu nowych technologii, w tym m.in. dostęp do nowych narzędzi wspomagających opiekę nad seniorami.

W uchwalonej w 2019 r. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2019-2025 został sformułowany cel strategiczny „Aktywna polityka senioralna i włączenie społeczne grup defaworyzowanych” W ramach tego celu przewidziano działanie „Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych”. Program pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” wpisuje się w to działanie.

Realizacja Programu pozwoli w sposób kompleksowy wesprzeć seniorów m.in. w czynnościach dnia codziennego.

II. Cele Programu

1. Zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług w zakresie określonym w programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Gminy Miasto Świdnica, zwanej dalej Miastem.

2. Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

III. Adresaci Programu

Adresatami są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, będący mieszkańcami Świdnicy, mający problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Program realizowany będzie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od dnia 01 stycznia 2023 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku.

2. Do Programu zakwalifikowane zostaną osoby spełniające określone w nim kryteria.

3. Miasto, w ramach Programu będzie miało możliwość organizowania i realizowania usługi wsparcia, angażując w realizację przedmiotowego zadania wolontariuszy, w tym osoby zamieszkujące w najbliższym sąsiedztwie seniorów oraz organizacje pozarządowe, w szczególności skupiające środowiska młodzieżowe poprzez:

- zlecenie usługi wsparcia organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057 z późn. zm.),

- samodzielnie, tj. przez organizację i koordynację prac wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie), w tym osób zamieszkujących najbliżej osób wymagających wsparcia, tj. pomocy sąsiedzkiej,

- zakup usługi wsparcia w postaci obsługi systemu „opasek bezpieczeństwa”, u wybranego realizatora usługi (dotyczy tylko Modułu II).

4. Kosztem realizacji zadania będzie wydatek, który poniesie Miasto w związku z obsługą systemu teleopieki oraz organizacją, koordynacją i realizacją usługi wsparcia, która mieści się w zakresie przedmiotowym Programu.

5. Do zadań Miasta należy w szczególności zorganizowanie, realizacja i koordynacja Programu, oraz bieżący monitoring i sprawozdawczość.

V. Realizacja Programu

Realizacja Programu przebiegać będzie w dwóch modułach.

1) MODUŁ I.

Celem modułu I jest zapewnienie usługi wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej poprzez świadczenie usług w zakresie określonym w Programie, wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie Miasta. W realizację działań zaangażowani będą wolontariusze, poprzez codzienne świadczenie pomocy osobom wymagającym wsparcia.

Zakres usług wsparcia:

1. Wsparcie społeczne: uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupów, pomoc seniorom przebywającym na kwarantannie itp.);

2. Ułatwienie dostępności do podstawowej oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej poprzez:

- wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora lub pomoc w dowiezieniu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,

- pomoc w zorganizowaniu transportu na szczepienia,

- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowiezieniu seniora do urzędu;

3. Wsparcie psychologiczne:

- informowanie o dostępie do ogólnopolskich „telefonów zaufania” dla seniorów,

- w przypadku stwierdzenia zaistnienia potrzeby objęcia wsparciem z zakresu pomocy społecznej, np. w postaci specjalistycznego poradnictwa – w szczególności psychologicznego czy specjalistycznych usług opiekuńczych – osoba udzielająca wsparcia pomoże seniorowi dokonać czynności umożliwiających otrzymanie niezbędnego wsparcia;

4. Wsparcie w czynnościach dnia codziennego:

- pomoc/towarzyszenie na spacerze, w wyprowadzeniu psa itp.,
- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu, w tym zapewnienie pomocy w miarę możliwości i zakresu wiedzy wolontariusza,
- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych,
- dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),
- zakup oraz dostarczanie ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,
- pomoc/towarzyszenie w zakresie załatwienia spraw urzędowych czy przy realizacji recept,
- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora.

Mechanizm udzielania pomocy:

1. Senior, decydując się na skorzystanie z pomocy przez wybór formy wsparcia określonej w Programie, zgłasza się przez ogólnopolską infolinię lub bezpośrednio do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

2. Osoba przyjmująca zgłoszenie na infolinii przekazuje prośbę o pomoc do właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania seniora, w przypadku Miasta, do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy.

3. Pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy ustala z seniorem zakres wsparcia oraz termin pierwszej wizyty w miejscu zamieszkania w celu zweryfikowania zgłoszonej potrzeby.

4. Pracownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, po odbytej wizycie, określi szczegółowy zakres i terminy świadczenia usługi wsparcia. Jeżeli pracownik stwierdzi, iż senior kwalifikuje się do świadczeń z pomocy społecznej, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej – informuje o tym seniora. W takim przypadku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy wszczyna postępowanie w sprawie z urzędu.

2) MODUŁ II

Celem modułu II jest poprawa bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych z terenu Miasta poprzez zwiększenie dostępu do tzw. „opaski na odległość”. Jest to nowoczesna forma sprawowania opieki nad osobami starszymi, chorymi, po przebytych zabiegach medycznych, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Zakres usługi:

W ramach Programu seniorom w wieku 65 lat i więcej zostanie zapewniony dostęp do tzw. „opaski bezpieczeństwa” wyposażonej w następujące funkcje:

- przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS,
- detektor upadku,
- czujnik zdjęcia opaski,
- lokalizator GPS,
- funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami,
- funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Mechanizm udzielania pomocy:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy rozeznaje potrzeby seniorów w zakresie wyposażenia ich w tzw. „opaskę bezpieczeństwa”.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, dokonuje zakupu obsługi systemu teleopieki u wybranego realizatora usługi.
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy koordynuje i realizuje program na terenie Miasta.

VI. Źródła finansowania Programu:

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Miasto Świdnica.

W sytuacji możliwości zewnętrznego finansowania działań określonych w Gminnym Programie osłonowym „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, Gmina Miasto Świdnica będzie mogła ubiegać się o wsparcie finansowe na realizację Programu.